

RAAK-Pro Project
***Gezond Seksueel Gedrag in de
Residentiële Jeugdzorg: duurzaam
verbeteren van professioneel handelen:
Vlaggensysteem RJ***

**Nieuwsbrief 3
Maart 2016**

avans
hogeschool

accare
kinder- en jeugdpsychiatrie

MOVISIE kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Rutgers

Kenniscentrum
seksualiteit

TNO innovation
for life

Het project Vlaggensysteem RJ

Het Vlaggensysteem RJ is een methode om seksueel gedrag van jongeren in de residentiële jeugdzorg te duiden, bespreekbaar te maken en er adequaat op te reageren. Het Project 'Gezond seksueel gedrag in de residentiële Jeugdzorg: duurzaam verbeteren van professioneel handelen' - korte naam: Vlaggensysteem Residentiële Jeugdzorg (RJ) - wil bijdragen aan een gezonde seksuele ontwikkeling van jongeren binnen de RJ, en wil seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik helpen voorkomen. Het project heeft twee doelen:

1. De handelingsverlegenheid van professionals in de RJ met betrekking tot seksualiteit en seksueel gedrag van jongeren verminderen;
2. Kennis ontwikkelen over het succesvol implementeren van het Vlaggensysteem binnen de RJ en het Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs.

Het project is gestart in mei 2013 en duurt tot mei 2017. Avans Hogeschool, Movisie, Rutgers, TNO en Accare werken hierin samen. Het project wordt mede gefinancierd door Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA en wordt uitgevoerd in samenwerking met professionals in de residentiële jeugdzorg. Via onze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen in dit project.

Halverwege de pilot

De proefimplementatie van het Vlaggensysteem RJ is in september 2015 gestart. Daaraan doen 12 instellingen voor residentiële jeugdzorg mee. Iedere instelling heeft een interne projectleider aangesteld, die het hele proces van implementatie en onderzoek voor de eigen instelling overziet en bewaakt en in een implementatieplan vastlegt. In Januari hebben de Interne Projectleiders een terugkomdag gehad en daar bleek, dat de implementatie van het Vlaggensysteem RJ heel wat voeten in de aarde heeft, en per instelling anders vormgegeven moet worden. De grootte van de organisatie, de visie, het beschikbare budget – allemaal factoren die van invloed zijn. Het Vlaggensysteem RJ wordt omarmt door de instellingen, maar het is oppassen dat het

na de interne trainingen niet in de kast belandt. Hoe zorg je dat het gebruikt blijft worden? Duidelijk wordt ook dat het Vlaggensysteem wel aangeeft wat je zou kunnen doen, maar niet het HOE. Hoe bespreek je je inschatting van gedrag met de jongere zelf? Hoe bespreek je het met de ouders? Veel professionals blijven dat toch moeilijk vinden. Meer training hierin lijkt gewenst.

Met de trainingen en de implementatie is ook het onderzoek naar het Vlaggensysteem RJ gestart. Daarin wordt onderzocht of de intern getrainde professionals die in de deelnemende instellingen na een periode van 9 maanden werken met het Vlaggensysteem RJ beter in staat zijn seksueel gedrag van jongeren in te schatten en een adequate pedagogische reactie laten zien. De vragenlijst van de voormeting is uitgezet onder 280 professionals en door 200 van hen

ingevuld, over het algemeen betrof dit groepsleiders.

In deze voormeting worden kennis-, houdings- en vaardigheidsaspecten bevestigd, en ook een aantal achtergrondgegevens zoals leeftijd en werkervaring. Aan het einde van de proefperiode vullen zij diezelfde vragenlijst nogmaals in voor de **nameting**, om te kunnen bepalen of de handelingscompetentie is toegenomen.

Halverwege en aan het einde van de proefperiode worden **(groeps)interviews** gehouden om meer inhoudelijke informatie te verzamelen over de ervaringen die met het Vlaggensysteem RJ 1.0 zijn opgedaan. Is de methode bruikbaar en uitvoerbaar? Waar loopt men in de praktijk tegen aan en welke kansen biedt het werken met het Vlaggensysteem? Deze en andere vragen zullen in de **proces-evaluatie** beantwoord kunnen worden.

Op ons [Voorjaarssymposium op 21 april 2016](#) worden eerste tussenresultaten gepresenteerd. Halverwege 2016 loopt de proefperiode af en op het **Slotcongres in april 2017** komen we met de resultaten naar buiten.

Voorjaarssymposium 21 April

Het **Voorjaarssymposium** komt er weer aan! Ieder jaar is er voor alle projectpartners, professionals, docenten, studenten en andere geïnteresseerden gelegenheid om uit te wisselen, nieuwe ontwikkelingen te volgen en kennis op te doen. Ook dit jaar hebben we weer een programma met interessante sprekers en workshops kunnen samenstellen. De locatie is deze keer in Utrecht, omdat Avans gaat verbouwen. Wellicht dat deze keer ook de noordelijke provincies aan kunnen sluiten! [Meld je snel aan](#), want er is veel belangstelling en vol = vol.

Opleidingen in beweging

Binnen de HSS (Hogere Sociale Studies) gaat de komende jaren het nodige veranderen. Het adviesrapport "[Meer van Waarde](#)" zal daarbij leidend zijn. Daarin wordt uitgegaan van drie uitstroomprofielen, waarvan "Sociaal werk in het brede jeugddomein" er een is. De themacompetentie "Seksuele ontwikkeling, seksueel risicogedrag en seksueel misbruik", die nu al verplicht is voor het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker, komt daarbij meer centraal te staan.

Dus er is werk aan de winkel voor de opleidingen en om niet allemaal zelf het wiel uit te hoeven vinden, biedt het docentennetwerk van het project een mooi platform voor uitwisseling. Donderdag 28 januari kwamen zo'n 60 docenten, onderwijskundigen en leden van onderwijscommissies uit het hele land op de Hogeschool Utrecht bij elkaar voor een studiedag van het project. Studenten maakten duidelijk waarom het belangrijk is om dit onderwerp meer aan bod te laten komen. Experts van Rutgers, Movisie en de Stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg hadden interessant nieuws te melden. Gezamenlijk ontwikkelde ideeën voor een doorgaande leerlijn werden ter inspiratie en verbetering en aanvulling voorgelegd. En in drie workshops werden ervaringen en knelpunten bij het ontwikkelen van het curriculum gedeeld en besproken en er werd gewerkt aan concrete plannen om seksualiteit beter in het eigen curriculum te borgen.

Deskundigheidsbevordering

Meer seksualiteit in het curriculum **moet**, maar dan moeten er ook voldoende docenten zijn die hierin les willen en kunnen geven. Landelijk worden op dit moment veel trainingen aangeboden die docenten hierbij ondersteunen. Op onze website is meer informatie te vinden via de [nieuwsknop](#). Een training in het werken met het Vlaggensysteem past goed in het onderwijs rondom de themacompetentie. Studenten die een dergelijke training hebben gevolgd, zullen een streepje voor hebben bij een sollicitatie binnen de jeugdzorg. Movisie heeft een specifieke [Train de Trainer Vlaggensysteem voor docenten in het HSS](#), zodat zij als gecertificeerde trainers hun collega's en studenten een basistraining kunnen geven.

Data eerstvolgende trainingen Movisie: 20 september 2016, 28 oktober 2016, en 10 januari 2017. [Direct aanmelden](#).

De Vlaggensysteem-app komt eraan!

Voor groepsleiders op de werkvloer is het belangrijk dat alle informatie voor het gebruik van het Vlaggensysteem RJ snel en makkelijk toegankelijk is. De hectiek van hun werk maakt dat er vaak snel overlegd en gehandeld moet kunnen worden. Daarom wordt er nu gewerkt aan een mobiele website die alle info gebruikersvriendelijk voor de mobiele telefoon toegankelijk maakt. Even op je mobieltje checken hoe het ook alweer zat met die criteria, of even de normatieve lijst raadplegen – dat zijn functies, die het gebruik van het Vlaggensysteem RJ in de praktijk ondersteunen. Natuurlijk zullen ook de gebruikers van het Vlaggen-

systeemBasis hier hun info kunnen vinden.

In de ontwikkeling van de web-app willen we de resultaten van het onderzoek naar de proefimplementatie meenemen. De web-app zal daarom pas tijdens het slotcongres gepresenteerd worden.

Colofon

Nieuwsbrief Vlaggensysteem RJ, Maart 2016.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van: Raak-Pro Project 'Gezond seksueel gedrag in de residentiële jeugdzorg': Vlaggensysteem RJ.

Avans Hogeschool, Movisie, Rutgers, TNO, Accare.

Contactpersoon:
Carina Klerx, management assistente
VlaggensysteemRJ.ev.avb@avans.nl

Tel.: (0)88 525 68 51
Postbus 90.116 | 4800 RA Breda

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek

